

Предмет «Географія»

Тема: Країни Європи. Загальна характеристика регіону, його склад.

Мета заняття:

Навчальна – узагальнити знання про склад регіону, політичну карту, типологію європейських держав, особливості розміщення та формування населення; складати комплексну суспільно-географічну характеристику країни регіону; продовжувати формувати вміння студентів працювати разом для виконання завдань і досягнення відповідних навчальних результатів.

Розвивальна - розвивати вміння логічно викладати свої думки, що співвідносяться з реально пізнаваними географічними об'єктами; практично застосовувати здобуті географічні знання, користуватися джерелами географічної інформації, самостійно шукати, аналізувати і передавати її; активізувати пізнавальну самостійну діяльність студентів.

Виховна – виховувати почуття співпричетності до процесів євроінтеграції, самостійність цікавості до пошуку і аналізу необхідної інформації, взаємодопомоги під час групової роботи.

Методична: впровадження технології проектів та принципів особистісно-розвивального навчання

Обладнання: комп'ютер, політична карта Європи, атласи, підручники, схеми, таблиці. Карти Європи (фізична, політична, економічна, населення), ілюстрації, атласи 10 класу, відео презентації проектів (Країни Північної, Південної, Західної, Східної Європи), роздатковий матеріал із завданнями

Тип заняття – комплексного застосування знань, умінь, навичок студентів.

Методи і прийоми:

Інтерактивні: парна та групова робота

Ілюстративно-творчі: використання візуального унаочнення, робота з атласом.

Пошуковий: презентація результатів пошукової роботи студентів-проектів, інтелект-корт.

Комунікативний: постановка проблемних завдань і питань, дискусія.

Міжпредметні зв'язки: всесвітня історія, історія України.

ЗМІСТ ЗАНЯТТЯ

I. Організаційний момент. Привітання, перевірка готовності до заняття.

God morgen, Buenos dias, Buongiorno, Guten morgen, Bonjour, Доброго ранку. Ви мабуть здогадалися про яку частину світу, у нас буде мова.

II. Мотивація навчальної діяльності.

Викладач.

Європа, у сиву давнину була колискою багатьох високорозвинених цивілізацій: егейської, еллінської, кельтської, римської тощо. Це – батьківщина Великих географічних відкриттів, промислових переворотів, міських агломерацій, міжнародної економічної інтеграції. У наш час цей регіон продовжує відігравати значну роль у світовій політиці та економіці.

Україна перебуває на шляху економічної інтеграції до Європейського Союзу. У звичайних українців посилився інтерес до Європи. Люди прагнуть подорожувати, а щоб розпланувати мандрівку за кордон, необхідно володіти певною інформацією. В цьому допоможуть фахівці нашого туристичного агентства «Сто доріг». У нас є 5 турфірм:

1. тур фірма «Лувр» - Західна Європа (Бельгія, Великобританія, Ірландія, Іспанія, Люксембург, Нідерланди, Португалія, Франція)
2. тур фірма «Глюкліхе райзе» Центральна Європа (Австрія, Ліхтенштейн, Німеччина, Польща, Словаччина, Словенія, Угорщина, Швейцарія, Чехія)
3. тур фірма «Олімп» Південна Європа (Боснія і Герцеговина, Андорра пд.-зх, Болгарія пд.-сх, Албанія, Ватикан, Греція, Італія, Монако, Македонія пд.-сх, Мальта, Молдова пд.-сх, Сан-Марино, Румунія пд.-сх, Сербія, Чорногорія, Хорватія)
4. тур фірма «Русь» Східна Європа (Білорусь, Литва, Латвія, Україна, Росія)
5. тур фірма «Вікінг» Північна Європа (Данія, Естонія, Ісландія, Норвегія, Швеція, Фінляндія)

де задіяні такі професії:

Менеджери – склали пізнавальний маршрут; агенти – збирали інформацію, гіді - проводять екскурсію.

III. Закріплення вивченого матеріалу.

«Мозковий штурм» Відгадай країну.

1. Країна годинників та банків.
2. Країна вітряків, тюльпанів і сиру.
3. Країни Бенілюксу.
4. Туманний Альбїон.
5. Держава на одній горі.
6. Країна-казино.
7. Батьківщина Олімпійських ігор і марафонського бігу.
8. «Молочна ферма» Європи
9. У 1990р ця країна збільшила свою площу вдвічі, а населення на 17 млн чол..
10. «Лісовий цех» Європи.
11. Батьківщина паровозів і метрополітену.
12. Законодавиця моди.
13. Штаб-квартира НАТО.
14. Країна-світовий лідер виробництва зубних протезів.
15. В країні працює фабрика «Кох-і-Нор», що випускає 1 млн олівців щодня.
16. Сонце і вода перетворили цю країну у всесвітній сад і город
17. Країна озер та боліт.

Висновок: кожна країна має свої особливості – родзинки.

Викладач. Проблемне питання: У чому вигідність ЕГП Європи?

Європа займає західну частину Євразії, її площа – 10, 8 млн км². Це порівняно невеликий регіон нашої планети, але на її території розмістилися близько 50 країн. Найбільша країна за площею – Україна 603,7 тис км², найменша – Ватикан (0,44 км²). Близько чверті європейської площі припадає на півострови – Кольський, Скандинавський, Піренейський, Апеннінський. Особливості ЕГП країн Європи визначаються двома головними ознаками: кордони проходять переважно такими природними межами, які не створюють перешкод для транспортних зв'язків. І приморським положенням більшості країн. Економічний розвиток багатьох країн з давніх часів пов'язаний із морем.

Викладач. Політична карта Європи формувалася впродовж тривалого часу. Протягом ХХ ст. суттєві зміни відбувалися тричі: Після Першої та Другої світових війн та за останнє десятиріччя (об'єднання Німеччини, розпад СРСР, Югославії, Чехословаччини, зміна суспільного ладу в країнах Центральної та Східної Європи). Форми правління і державний устрій країн поступово змінювалися. Нині країни Європи за формою державного правління – це монархії і республіки. Найдавнішою республікою є Сан-Марино з 301р, Андорра перебуває під протекторатом Іспанії та Франції. Гібралтар є заморською територією Великої Британії та єдиним колоніальним володінням в Європі.

Користуючись картами атласу, наведіть приклади європейських монархій та республік, унітарних та федеративних держав.

Висновок: більшість країн Європи унітарні республіки, 12 монархій, одна колонія Гібралтар.

Викладач. Історичні та географічні чинники сприяли формуванню в Європі потужних інтеграційних об'єднань, політичного, економічного, фінансового характеру, серед яких найбільш впливовими є: Рада Європи – перша європейська міжурядова організація, створена після Другої світової війни 1949р; Організація з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ); Північноатлантичний альянс (НАТО); Європейський Союз, Європейський банк реконструкції і розвитку (Євро банк) - міжнародний фінансово-кредитний інститут, який надає допомогу країнам від Центральної Європи до Центральної Азії для проведення ринкових реформ, активного інтегрування економік цих країн у міжнародні господарські зв'язки.

Населення Європи. Європу населяє 729 млн мешканців. Для більшості країн Європи характерним є перший тип відтворення населення. Загалом для Європи характерна депопуляція на рівні 0, 04% та старіння нації. Європа є густонаселеним та найбільш урбанізованим регіоном світу. Найбільша густина населення 200-370 осіб/км² – у Нідерландах, Бельгії, Великій Британії та Німеччині, найменша 3-15 осіб/км² – в Ісландії, Норвегії та Фінляндії. У містах мешкає близько 75 % населення: найбільші міські агломерації: Лондон, Москва, Париж, Рурштадт, Стамбул. Етнічна карта регіону формувалася протягом тисячоліть. Поряд з однією національними країнами (Польща, Італія) в Європі чимало багатонаціональних держав (Велика Британія, Швейцарія, Україна, Росія тощо) Більшість народів відносять до індоєвропейської мовної сім'ї. Панівною релігією є Християнство. Останніми десятиріччями Європа перетворилася у світовий центр трудової імміграції. Тут нараховується близько 15-17 млн іноземних працівників та членів їх родин. У країнах, що приймають значну кількість трудових мігрантів, виникає низка проблем, пов'язаних з етнічними та соціальними розбіжностями.

Загальна характеристика господарства.

Економічну потужність регіону визначають, країни Західної Європи, а серед них – чотири країни, які є членами «Великої сімки» - Німеччина, Франція, Велика Британія, Італія. Країни Західної Європи являють собою економічне ядро ЄС. Це наймогутніше інтеграційне

об'єднання концентрує на внутрішньому ринку 40% торгівлі товарами і 30% - послугами. Економіка інших розвинених країн Європи, таких як Швейцарія, Нідерланди, Фінляндія, Швеція, Бельгія, спеціалізуються на окремих галузях, які завоювали європейське і навіть світове визнання. Відкритість економік, раціональна організація виробництва, інтеграційні процеси країн ЄС сприяють раціональному використанню природних, матеріальних та трудових ресурсів та досягненню високих показників продуктивності праці, рівня життя тощо.

Викладач. Поясніть, яке значення має створення Міжнародного транспортного коридору (МТК) для України.

Сучасна Україна завдяки сприятливому географічному положенню має потужний транзитний потенціал (третє місце за обсягами транзиту серед європейських країн). Тому цей проект має дуже важливе значення для інтегрування України в європейське та світове господарство, оскільки передбачає участь вітчизняного транспорту в системі МТК. Європа була й залишається одним з головних фінансових, наукових, туристичних регіонів світу. Провідне місце в розвитку галузей сфери послуг посідають країни Південно-Західної Європи. Тут знаходяться світові лідери туристичної індустрії Франція, Італія, Іспанія.

4. Домашні заготовки.

Захист проектів. Використовуючи карти атласу, матеріал підручника, Інтернет-ресурси, студенти склали пізнавальний туристичний маршрут, зазначивши місце розташування унікальних об'єктів відповідної країни, та його коротку характеристику, яка б зацікавила туристів.

1. тур фірма «Лувр» - Західна Європа (Бельгія, Великобританія, Ірландія, Іспанія, Люксембург, Нідерланди, Португалія, Франція)
2. тур фірма «Глюкхіе райзе» Центральна Європа (Австрія, Ліхтенштейн, Німеччина, Польща, Словаччина, Словенія, Угорщина, Швейцарія, Чехія)
3. тур фірма «Олімп» Південна Європа (Боснія і Герцеговина, Андорра пд.-зх, Болгарія пд.-сх, Албанія, Ватикан, Греція, Італія, Монако, Македонія пд.-сх, Мальта, Молдова пд.-сх, Сан-Марино, Румунія пд.-сх, Сербія, Чорногорія, Хорватія)
4. тур фірма «Русь» Східна Європа (Білорусь, Литва, Латвія, Україна, Росія) Уявіть, що вам потрібно виступити на міжнародній конференції у Брюсселі та представити Україну. розповівши про неї п'ятьма реченнями. Що б ви сказали?
5. тур фірма «Вікінг» Північна Європа (Данія, Естонія, Ісландія, Норвегія, Швеція, Фінляндія)

Гра «Так чи ні?»

Визначте, чи правильні твердження.

1. Лазурний берег – це найбільш престижний курорт на узбережжі Середземного моря Італії. (Ні. Це найбільш престижний курорт на узбережжі Середземного моря Франції)
2. Німеччина – один зі світових лідерів за випуском продукції хімічної промисловості. (так)
3. Найбільшу кількість електроенергії у Франції виробляють гідроелектростанції. (Ні. Найбільше електроенергії тут виробляють атомні електростанції)
4. Франція – один із провідних лідерів міжнародного туризму. За кількістю туристів-іноземців вона поступається лише США. (так)
5. Перше місце у Європі за кількістю населення посідає Італія. (Ні. Першість за цим показником тримає Німеччина).
6. В Італії для виробництва дуже популярного у країні пива вирощують багато ячменю та хмелю. (Ні. В Італії для виробництва дуже популярної виноробної продукції вирощують багато винограду, а у Німеччині для виробництва пива вирощують багато ячменю та хмелю)

IV. Підсумок заняття. Оцінювання. Самооцінка. Взаємо оцінка. Корекція результатів.

Картка самооцінювання:

«Я _____ + мої дії на занятті»

Я досліджував _____
Працював у групі _____
Моя оцінка _____
Оцінка роботи тур фірми _____

V. Домашнє завдання. Скласти комплексну суспільно-географічну характеристику країни Європи.

Го-дей-кажуть датчани;

Гудбай – кажуть англійці;

Оре-вуар – вам скажуть французи;

Арі-ві-дер-чи – кажуть італійці.

До побачення! Дякую всім за цікаві подорожі по країнах Європи.